

การอ้างเหตุผลทางจริยะของ แฮร์

ความคิดในเรื่องการอ้างเหตุผลทางจริยะของ แฮร์ เป็นปฏิกิริยาที่เกิดจากความคิดของทฤษฎีอารมณ์นิยมในเรื่องของการอ้างเหตุผลซึ่งกำลังเป็นที่นิยมอยู่ในขณะนั้น ซึ่งมีความเห็นว่าการอ้างเหตุผลทางจริยะเป็นเพียงการอ้างหรือใช้ประเด็นเรื่องข้อเท็จจริงมาเป็นสาเหตุเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ฟังเท่านั้น ไม่ต้องมีกระบวนการทางตรรกะหรือรูปแบบของการอ้างเหตุผลที่สมเหตุสมผลแต่ประการใด สิ่งใดก็ตามที่พูดขึ้นมาใช้ทำให้ผู้ฟังมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปตามที่ผู้พูดต้องการสามารถเรียกได้ว่าเป็นการอ้างเหตุผลที่ใช้ได้ทั้งสิ้น แฮร์ ไม่ยอมรับความคิดนี้โดยพยายามวิเคราะห์หุ้ลักษณะของภาษาจริยะที่ใช้กันอยู่จริง ๆ ในภาษาโดยทั่ว ๆ ไปว่า การอ้างเหตุผลทางจริยะเป็นกระบวนการที่สามารถมีความสมเหตุสมผลในการอ้างได้ และมีระเบียบกฎเกณฑ์ของตัวเอง สามารถแยกออกได้ว่าการอ้างเหตุผลอย่างใดเป็นการอ้างที่สมเหตุสมผลหรือไม่สมเหตุสมผลในการอ้างเหตุผลทางจริยะแต่ละครั้ง การที่ แฮร์ ยอมรับเรื่องการอ้างเหตุผลทางจริยะที่ถูกต้องอธิบายในจริยศาสตร์นี้จึงเป็นจุดสำคัญที่พยายามทำให้ระบบการอ้างเหตุผลทางจริยะที่ถูกอธิบายไปในแบบที่ไม่มีเหตุผลของทฤษฎีอารมณ์นิยมให้มาสู่ระบบที่มีความสมเหตุสมผลทางตรรกะอีกครั้งหนึ่ง

วิธีการอ้างเหตุผลทางจริยะของ แฮร์

แฮร์ ถือว่าวิธีการที่จะใช้ในการอ้างเหตุผลในจริยศาสตร์อย่างสมเหตุสมผลได้นั้นมีอยู่วิธีเดียวเท่านั้น คือวิธีนิรนัย (deduction) "...การอ้างเหตุผลอย่างเดียวที่มีอยู่ในจริยศาสตร์คือวิธีนิรนัย"¹ แต่เนื่องจากทฤษฎีจริยศาสตร์ของ แฮร์ เป็นทฤษฎีจริยศาสตร์เชิง

¹Hare, Freedom and Reason, p. 88. "... the only inferences which take place in it are deductive."

วิเคราะห์ คือเป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์ถึงความหมายและหน้าที่หลักของศัพท์ หรือข้อความจริยะ ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปว่ามีลักษณะและกฎเกณฑ์อย่างไร ไม่ได้เป็นทฤษฎีจริยศาสตร์เชิงตีค่า ซึ่งจะบอกว่าคุณค่าสูงสุดคืออะไร การกระทำอะไรคือการกระทำที่ถูกต้อง หรือ ควร ดังนั้น คำตอบที่ได้จากทฤษฎีของ แอร์ จึงไม่ใช่เป็นค่าทางจริยธรรมที่มีเนื้อหาแน่นอนตายตัวลงไป เหมือนทฤษฎี เช่น ธรรมชาตินิยมหรือ อรรถธรรมชาตินิยม แต่คำตอบที่ออกมาจากทฤษฎีของ แอร์ โดยอาศัยการวิเคราะห์ศัพท์ หรือ ข้อความจริยะตามความหมายและหน้าที่หลักของมันแล้วว่า ใช้เพื่อการยกย่องโดยมันจะมีความหมายเป็นแบบบัญญัติ และสามารถทำให้เป็นสากลได้ เท่านั้น ด้วยเหตุนี้วิธีการอ้างเหตุผลทางจริยะของ แอร์ ที่ยืนยันว่ามันจะต้องเป็นแบบนिरนัย จึงน่าจะต้องมีประโยคหลัก (premise) แรกที่เป็นประโยคหลักอย่างใดอย่างหนึ่ง สำหรับที่จะให้ประโยครอง (premise ที่ 2) นำไปใช้อ้างข้อสรุปได้ แต่เนื่องจากพูดไปแล้วว่าจริยศาสตร์ของ แอร์ เป็นจริยศาสตร์เชิงวิเคราะห์ไม่ได้เป็นจริยศาสตร์เชิงตีค่า ดังนั้นจึงไม่มีการยืนยันหลักการทางจริยะอย่างใดอย่างหนึ่งที่แน่นอนตายตัวลงไปที่จะนำมาเป็นประโยคหลักสำหรับการนिरนัยได้ การอ้างเหตุผลทางจริยะสำหรับ แอร์ จึงเป็นแบบนिरนัยที่ไม่ได้ใช้การอ้างโดยตรงจากประโยคขึ้นไปสู่ประโยคสรุปแบบทั่วไป "อาจจะเป็นว่าการอ้างเหตุผลทางจริยะตามรูปแบบแล้ว ไม่ใช่ เป็นแบบของการอ้างเหตุผลแบบ "เส้นตรง" หรือ "โดยตรง" จากข้อขึ้นไปสู่ข้อสรุป"¹ แต่วิธีการอ้างเหตุผลแบบนिरนัยของ แอร์ มีลักษณะสำคัญบางอย่างที่นอกเหนือไปจากวิธีการโดยทั่ว ๆ ไป โดย แอร์ จะใช้วิธีการอ้างเหตุผลทางจริยะในแบบเดียวกันกับวิธีการอ้างเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์ของ เค. อาร์. ปอปเปอร์ (K.R. Popper) กล่าวคือ การอ้างเหตุผลทางวิทยาศาสตร์นั้น ปอปเปอร์ ถือว่าไม่ใช่เป็นการเริ่มต้นจากประโยคขึ้น (premise) ที่ได้จากข้อมูลของการสังเกต (data of observation) ไปสู่ข้อสรุป (conclusion) ที่เป็นกฎทางวิทยาศาสตร์ (scientific laws) ตามวิธีการแบบอุปนัย (induction)

¹Ibid., p. 87. "It may be that moral reasoning is not, typically, any kind of "straight line" or "linear" reasoning from premises to conclusion."

ซึ่งเข้าใจกันอยู่ทั่วไป แต่พอปอปเปอร์ เห็นว่าจริง ๆ แล้วกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการหาความจริงมาอธิบายโลกหรือธรรมชาตินั้น จะต้องเริ่มต้นจากข้อสมมุติฐาน (hypothesis) อย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับปัญหานั้นเสมอ ข้อสมมุติฐานนี้จะเกิดจากจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ (creative imagination) กับผู้ที่พยายามหาคำตอบในสิ่งนั้นโดยไม่ผ่านกระบวนการของการอ้างเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น จากนั้นก็จะมีการหาข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปได้มาจากประสบการณ์มาทดสอบข้อสมมุติฐานนั้น ๆ โดยใช้วิธีการแบบนินัย เพื่อจะรู้ว่า คำตอบที่ออกมาทำให้ข้อสมมุติฐานนั้นเป็นเท็จหรือไม่ หากคำตอบที่ออกมาเป็นเท็จ (false) ก็แสดงว่าข้อสมมุติฐานนั้นใช้ไม่ได้ และจำเป็นต้องยกเลิกเสีย แต่ถ้าหากข้อสมมุติฐานใดที่ทำการทดสอบหลายครั้งแล้ว แต่ผลก็ยังออกมาตรงอยู่ เราก็จะรับข้อสมมุติฐานนั้นไปเป็นทฤษฎีชั่วคราวจนกว่ามันจะได้รับการพิสูจน์ต่อมาว่าเป็นเท็จ การอ้างเหตุผล (inference) ที่ใช้ในกระบวนการนี้ จึงเป็นนินัยแต่เพียงอย่างเดียว คือ อ้างจากข้อเท็จจริงจากการสังเกตไปสู่ความเท็จของสมมุติฐานนั้น ไม่มีการพิสูจน์ไปสู่ความจริงของข้อสมมุติฐาน (truth of hypothesis) กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในแง่หนึ่งจึงเป็นเหมือนการสำรวจ (exploration) เพื่อที่จะหาความจริงใหม่ ๆ เกี่ยวกับโลกหรือธรรมชาติ ที่จะสามารถใช้ได้กับการทดสอบในครั้งต่อ ๆ ไป²

การอ้างเหตุผลทางจริยะของแอร์ก็ดำเนินตามวิธีแบบเดียวกันนี้ กล่าวคือเนื่องจากตั้งใจขึ้นมาแล้วว่า จริยศาสตร์ของแอร์เป็นจริยศาสตร์เชิงวิเคราะห์ ไม่ได้เป็นเชิงตีค่า ค่าของสิ่งที่ดีหรือการกระทำที่ควรจึงไม่ได้มีการกำหนดหรือบอกลงไปแน่นอนตายตัว แต่มันเป็นสิ่งที่แอร์ต้องการจะหาว่าดีหรือการกระทำนั้น ๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร โดยจะใช้

¹Anthony Quinton, "Popper, Karl Raimund," in The Encyclopedia of Philosophy, ed. Paul Edwards. Vol. 6. (New York : The MacMillan Company & the Free Press; London : Collier-MacMillan, 1967): 399.

²Hare, Freedom and Reason, p. 92.

การวิเคราะห์ซึ่งเป็นการดำเนินตามวิธีการอ้างเหตุผลของเขานี้ ดังนั้นวิธีการทางจริยะของแฮร์จึงเริ่มต้นด้วยกระบวนการที่เหมือนกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ คือเริ่มจากการตั้งข้อสมมุติฐานแล้วพยายามทดสอบดูว่าข้อสมมุติฐานนั้นเมื่อใช้แล้วจะเกิดผลที่ยอมรับได้หรือไม่ ถ้าผลที่ออกมาเป็นที่ยอมรับได้ ก็จะยอมรับข้อสมมุติฐานนั้นไว้เป็นหลักการปฏิบัติชั่วคราว แต่ถ้ามลออกมาว่ารับไม่ได้ ก็แสดงว่าข้อสมมุติฐานนั้นเป็นเท็จและใช้ไม่ได้ ต้องยกเลิกเสีย

"โดยที่วิทยาศาสตร์, เมื่อพิจารณาอย่างจริงจังแล้ว, เป็นการค้นหาข้อสมมุติฐานและทดสอบข้อสมมุติฐานนั้น โดยพยายามหาว่า ผลลัพธ์เฉพาะอย่างของมันออกมาเป็นเท็จหรือไม่, จริยศาสตร์ก็เช่นเดียวกัน, ในฐานะที่เป็นการพยายามอย่างจริงจัง, ก็ประกอบไปด้วยการค้นคว้าหลักการ และการทดสอบหลักการนั้น กับกรณีเฉพาะแต่ละอย่าง"¹

สำหรับวิธีการทางจริยะ เมื่อเกิดปัญหาจริยะขึ้นมา คือปัญหาว่าจะทำอย่างไรดีในกรณีนั้น (what shall I do?)² ทางออกที่จะเลือกปฏิบัติในกรณีนั้นอาจจะมีได้หลายทางด้วยกัน และแน่นอนผู้ที่เกิดปัญหานั้นจะต้องเลือกปฏิบัติทางใดทางหนึ่งเสมอสมมุติว่าเขาเลือกว่า "ควรทำ ก" ประโยคนี้เป็นการตัดสินใจทางจริยะของเขาสำหรับกรณีอย่างนั้น ซึ่งย่อมจะมีความหมายไปถึงหลักการ³ ของเขาคด้วย เช่น "สำหรับกรณีอย่างนั้น ๆ แล้ว ควรทำ ก" คือ ใครก็ตามที่อยู่ใต้อานการณเช่นเดียวกับเขาแล้วควรทำ ก. เมื่อเทียบกับ

¹Ibid., p. 92. "Just as science, seriously pursued, is the search for hypothesis and the testing of them by the attempt to falsify this particular consequences, so morals, as a serious endeavour, consists in the search for principles and the testing of them against particular cases."

²คอบที่ 2

³คอบที่ 3

วิธีการทางวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เขาเลือกนี้ก็เปรียบเสมือนข้อสมมุติฐานอย่างหนึ่งที่เขาคิดขึ้นมา ปัญหาขั้นต่อไปสำหรับบุคคลคือ เขาจะยอมรับข้อสมมุติฐานหรือหลักการข้อนี้ให้ใช้เป็นหลักปฏิบัติต่อไปหรือไม่ ในการที่เขาจะแก้ปัญหาเพื่อให้ได้คำตอบที่เขาต้องการ เขาจะต้องใช้วิธีการอ้างเหตุผลแบบนิรนัยเท่านั้น คือพิจารณาจากผลทางตรรกะของข้อสมมุติฐานหรือหลักการนี้เมื่อสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงอย่างอื่น กล่าวคือจากหลักการซึ่งมีความหมายเป็นสากลว่า "ทุกคนที่อยู่ในสถานการณ์แบบนั้นแล้ว ควรทำ ก" ซึ่งหมายความว่าทุกคนที่อยู่ในสถานการณ์แบบนั้น จงทำ ก เขาจะต้องนำหลักการนี้มาพิจารณาพร้อมกับข้อเท็จจริงอื่น ๆ ที่ว่า ถ้าคนอื่น ๆ ทำ ก แล้ว จะทำให้มีผลต่อตัวเขาอย่างไรหรือไม่ และถ้ามีผล ผลนี้เขาจะยอมรับหรือไม่ คำตอบที่ออกมาถ้าหากเขายอมรับได้หมดก็แสดงว่า หลักการนั้นที่เขาตั้งเป็นข้อสมมุติฐาน สามารถนำไปใช้ได้ และเรียกได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ถูกต้อง แต่หากมีผลชั่วหนึ่งข้อใดที่เขาไม่ยอมรับแล้ว เขาจะใช้หลักการนี้มาเป็นหลักจริยะเพื่อปฏิบัติในกรณีแบบนั้นสำหรับตัวเขาไม่ได้ เช่นเดียวกับหลักการหรือข้อสมมุติฐานทางวิทยาศาสตร์ใด ๆ ถ้าหากทดสอบแล้วผลออกมาเป็นเท็จก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้เช่นกัน "สิ่งที่เราทำในขณะที่เราอ้างเหตุผลทางจริยะก็คือ การหาประโยชน์จริยะบางอย่างและหาหลักการทางจริยะซึ่ง เมื่อเราได้พิจารณาผลลัพธ์ทางตรรกะของมัน และข้อเท็จจริงของกรณีนั้นแล้ว, เรายังสามารถยอมรับได้อยู่"¹

นั่นคือวิธีการซึ่งแสร้งใช้ในการอ้างเหตุผลทางจริยะ ซึ่งสรุปเป็นคำพูดของแสร้งได้ว่า "กิจกรรมใด ๆ ที่มีเหตุผลจะต้องมีระเบียบของมัน และนี่ก็คือระเบียบของการคิดในทางจริยะ : โดยการทดสอบหลักการทางจริยะซึ่งเกิดขึ้นกับเราโดยคำนึงตามผลลัพธ์ที่

¹Ibid., p. 88. "what we are doing in moral reasoning is to look for moral judgements and moral principles, which, when we have considered their logical consequences and the fact of the case, we can still accept."

เกิดขึ้นจากหลักการนี้ และดูว่าเราสามารถยอมรับ มันได้หรือไม่¹

ส่วนประกอบของการอ้างเหตุผลทางจริยะ

ในการจะใช้วิธีการอ้างเหตุผลดังกล่าวข้างต้นมาใช้อ้างเหตุผลทางจริยะนั้น แอร์กล่าวไว้ว่ามีตัวประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ "ส่วนประกอบ 4 อย่าง.... ซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วจะควบคุมความเห็นทางจริยะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งของมนุษย์"² คือ

1. ข้อเท็จจริง (facts) คือ

ในการพูดประโยคจริยะหรืออ้างเหตุผลทางจริยะใด ๆ ก็ตามจะต้องเป็นการพูดถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ "เพราะว่าการถกเถียงทางจริยะทุกอย่างเกี่ยวข้องกับกลุ่มของข้อเท็จจริงเฉพาะบางอย่างเสมอ"³

เช่น การพูดว่า "สตรีอเบอร์รีนี่ดี"

"ทำไม?"

"เพราะมันมีรสหวาน, กรอบ, มีสีแสด, ลูกใหญ่ ฯลฯ"

หรือการพูดว่า "ข. ควรจับ ก. เขาคุก"

"ทำไม?"

"เพราะ ก. เป็นหนี ข. และไม่ยอมใช้หนี้คืน"

¹Ibid., p. 92. "Any rational activity has its discipline, and this is the discipline of moral thought : to test the moral principles that suggest themselves to us by following out their consequences and seeing whether we can accept them."

²Ibid., p. 97. "four factors whose combination governs a man's moral opinion on a given matter."

³Ibid., p. 92.

ตัวอย่างทั้ง 2 นี้เป็นการพูดโดยใช้ประโยคจริง จะเห็นได้ว่าต้องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ ในตัวอย่างแรก เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงของสตรอเบอร์รี่ที่มีรสหวาน กรอบ มีสีแดง ลูกใหญ่ ฯลฯ ตัวอย่างหลัง เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ก. เป็นหนี้ ข. และ ข. จะจับ ก. เข้าคุกเพราะไม่ใช่หนี้คืน

ข้อเท็จจริงสำหรับประโยคจริงต่างกันอาจจะแตกต่างกันไปแล้วแต่ว่าประโยคจริงนั้นจะเป็นการพูดถึงสิ่งหรือการกระทำใด แต่ข้อสำคัญคือในทุก ๆ ประโยค (ประโยคจริง) จะต้องประกอบไปด้วย ข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ ถ้าหากปราศจากสิ่งนี้จะทำให้ศัพท์จริงไม่มีที่ใช้ในการจะไปตีค่าแก่สิ่งใด

2. รูปแบบทางตรรก (logical framework) ที่เกิดจากความหมายของศัพท์จริง

แม้ว่าวิธีการอ้างเหตุผลทางจริงของแอส จะคล้ายกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ แต่เนื่องจากลักษณะของภาษาที่ใช้ในการอ้างเหตุผลทางจริงจะต้องประกอบไปด้วยความหมายทางจริง ดังนั้น กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการอ้างเหตุผลทางจริงจึงต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญของภาษาจริงนี้ด้วย กล่าวคือสิ่งที่ได้พูดไปในบทที่ 2 และ บทที่ 3 แล้วว่า ลักษณะที่สำคัญอันจะขาดเสียมิได้ของประโยคจริงใด ๆ ก็คือ การที่มันมีลักษณะเป็นการกำหนด (prescriptive) และสามารถทำให้เป็นสากลได้ (universalizable) ดังนั้นในการจะอ้างเหตุผลทางจริงใด ๆ จึงต้องนำลักษณะสำคัญของภาษาจริงที่ใช้นี้มาเป็นหลักด้วย

เนื่องจากประโยคจริงประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการดังกล่าวนั้น ดังนั้น ในการจะอ้างเหตุผลจริงจึงต้องอาศัยลักษณะสำคัญนี้มาเป็นหลักด้วย คือต้องคำนึงถึงว่าประโยคจริงที่ใช้นี้มีความหมายเป็นการบัญญัติใหญ่ที่ยอมรับประโยคนั้นต้องยอมรับการกระทำนั้น และเมื่อยอมรับข้อบัญญัติของการกระทำใด ก็จะต้องยอมรับว่าข้อบัญญัตินั้นหมายความว่าถึงผู้นั้นที่อยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกันกับผู้นั้นใดด้วย "กฎของการอ้างเหตุผลทางจริงโดยพื้นฐานแล้วมีอยู่ 2 ประการ ตามลักษณะของประโยคจริง (ซึ่งมี 2 ประการ)

คือการบัญญัติและการทำให้เป็นสากลได้"¹

คือการจะพูดประโยคจริยะออกไปต้องมีความหมายเป็นการสั่ง ให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งและหมายความรวมถึงทุกคนที่อยู่ในสถานการณ์นั้นด้วย

เช่น แสร ยกตัวอย่างว่า ก. เป็นหนี้ ข. และ ข. เป็นหนี้ ค. ตามกฎหมายแล้วผู้ที่ เป็นเจ้าหนี้สามารถจะจับลูกหนี้เข้าคุกได้หากลูกหนี้ไม่ใช่เงินให้แก่เขา ในกรณีนี้ ข. อาจจะถามตัวเองว่า "ฉันจะพูดว่าฉันควรจะให้หลักกฎหมายนี้กับ ก. เพื่อบังคับให้ ก. จ่ายหนี้ให้กับฉันหรือไม่" แนนอนว่า ข. ย่อมมีความโน้มเอียง (inclination) หรือความต้องการ (want) ที่จะทำสิ่งนี้เพื่อให้ได้เงินคืนมา ถ้าหาก ข. ไม่คำนึงถึงกฎของการบัญญัติซึ่งต้องทำให้เป็นสากลได้นี้ เขาจะยอมจะต้องดำเนินตามประโยคคำสั่งเฉพาะที่ว่า "ฉันจะจับ ก. เข้าคุกแฉ่ ๆ" แต่เมื่อ ข. นำประโยคนี้ซึ่งเป็นประโยคคำสั่งมาพิจารณาในรูปประโยคจริยะในรูปของ "ฉันควรจะจับ ก. เข้าคุก เพราะว่าเขาไม่ใช่เงินที่เขาเป็นหนี้ให้แก่ฉันซึ่งเป็นเจ้าหนี้" การที่ ข. พูดประโยคนี้นั้นย่อมแนนอนว่า ข. จะต้องพูดมาจากหลักการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นสากล (คงอธิบายไปแล้วในบทที่ 3) ซึ่งในที่นี้หลักการของ ข. ก็คือ "ใครก็ตามซึ่งอยู่ในสถานการณ์เดียวกับฉัน ควรที่จะจับลูกหนี้ของเขาเข้าคุก ถ้าหากลูกหนี้นั้นไม่ใช่หนี้เสีย" หลักการนี้เป็นสากลเพราะไม่ได้นิยามความดี ข. เพียงคนเดียว แต่หมายความว่าทุกคนคือ ใครก็ตามที่เป็นเจ้าหนี้ควรจะจับลูกหนี้เข้าคุกได้ทั้งสิ้น แต่เมื่อ ข. พิจารณาจากหลักการนี้แล้ว เขาจะเห็นว่า ค. อยู่ในสถานการณ์เดียวกับเขา คือ เป็นเจ้าหนี้เขา และเขาก็ยังไม่ได้อะไรให้แก่ ค. ด้วย ดังนั้น ค. จึงควรจะจับ ข. เข้าคุกได้ เช่นเดียวกับ การยอมรับข้อประโยคว่า "ค. ควรจะจับ ข. เข้าคุกได้เช่นเดียวกันนี้" ก็คือการยอมรับข้อประโยคคำสั่งที่ว่า "ค. จงจับ ข. เข้าคุก" ซึ่งประโยคนี้ ข. ไม่ยอมรับการที่ ข. ยอมรับข้อประโยคนี้ไม่ได้ ทำให้เขายอมรับข้อประโยคที่ว่า เขาควรจะจับ ก.

¹Ibid., p. 89. "The rules of moral reasoning are, basically, two, corresponding to the two features of moral judgements....., prescriptivity and universalizability."

เขาคูไม่โคเช่นเดียวกับ เพราะประโยคทั้ง 2 นี้มาจากหลักการหลักเดียวกัน คือ "ใครก็ตามซึ่งอยู่ในฐานะเดียวกับ ช. (เป็นเจ้านี่) ควรที่จะจับลูกนี้ของเขาเขาคู ถ้าหากเขาไม่ใช่หนี้คืน" การปฏิเสธผล (จากหลักการดังกล่าว) ขอนึงขอโคไป แสดงว่าหลักการนั้นใช้ไม่ได้แล้ว เพราะว่าหลักการนั้นเป็นสากล ถ้าใช้โคต้องใช้โคทั้งหมด การที่ใช้ไม่ได้บางกรณีทำให้ต้องทิ้งหลักการนั้นเสียโดยปริยาย

จากตัวอย่างนี้ซึ่งเป็นการอ้างเหตุผลทางจริยะของแอส จะเห็นได้ว่าคล้ายกับหลักการทางวิทยาศาสตร์แบบของปอปเปอ "สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือหลักการทางจริยะที่ถืออยู่ชั่วคราวหรือที่นำมาพิจารณาถูกปฏิเสธไป เพราะว่าผลเฉพาะอย่างหนึ่งของหลักการนี้ ถูกปฏิเสธว่าไม่สามารถเป็นที่ยอมรับได้"¹ กฎการดำเนินความคิดตามตรรกของความหมายของศัพท์จริยะที่นับได้ว่าเป็นแบบแผน (form) สำคัญในการอ้างเหตุผลทางจริยะศาสตร์ และสามารถใช่แบบแผนนี้ในการอ้างเหตุผลทางจริยะโคทุกครั้ง เพราะในประโยคจริยะโค ๆ ก็ตาม ความหมายของศัพท์จริยะที่ใช้อยู่ในประโยคนั้นถ้าหากใช้กันตามความหมายหลักของมันที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้ว จะต้องมีความหมาย 2 อย่างนี้ คือเป็นการบัญญัติและสามารถทำให้เป็นสากลโคเสมอ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ตามความหมายของศัพท์จริยะที่ใช่เป็นกฎที่เป็นกลาง (neutral) ให้แก่การอ้างเหตุผลทางจริยะโค ๆ โค แอสยกตัวอย่างความเป็นกลางของกฎจริยะในการใช้ในการอ้างเหตุผลทางจริยะในทำนองนี้ว่าเปรียบเสมือนวิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการอ้างเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ คือในการค้นคว้าหรือคำนวณสิ่งใด ๆ ก็ตาม ในวิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการอ้างเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ คือในการค้นคว้าหรือคำนวณสิ่งใด ๆ ก็ตาม ในวิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้อยู่ตลอดเวลาในการคำนวณสิ่งเหล่านั้นจะยังคงที่อยู่เสมอ หรือให้อีกตัวอย่างหนึ่งคือ ในการเล่นเกมสโค ๆ มันจำเป็นจะต้องมีกฎ (rule) ของการเล่นนั้น ๆ เสมอ กฎของการเล่นนี้จะเป็นกลาง (neutral) สำหรับผู้เล่นทุกคน เพราะไม่โคหรือกำหนดลงไปว่าฝ่ายใดจะต้องเป็นฝ่ายชนะ ผู้เล่นทุกคนสามารถใช่กฎของ

¹Ibid., p. 91. "what has happened is that a provisional or suggested moral principle has been rejected because one of its particular consequences proved unacceptable."

การเล่นนั้นได้แก่ ๆ กันหมด หากไม่มีการตกลงเปลี่ยนแปลงใด ๆ แล้ว กฎนี้จะให้โอกาสกับทุกคนที่เล่นเกมสกีเสมอ กฎของการอ้างเหตุผลทางจริยะก็เช่นกัน เนื่องจากในการอ้างเหตุผลทางจริยะนั้น จำเป็นจะต้องใช้ศัพท์จริยะซึ่งมีความหมายข้างตน ดังนั้น ความหมายของศัพท์จริยะนี้จึงครอบคลุมไปถึงทุกสิ่งทีอ้างถึงอย่างเท่าเทียมกันหมดควย คือทุกครั้งที่ใช้อย่างถูกต้อง จะต้องเป็นการใช้อย่างเป็นไปตามกฎ คือ มีความหมายเป็นการบัญญัติ และสามารถทำให้เป็นสากลได้เสมอ¹

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากฎในการอ้างเหตุผลทางจริยะนี้จะเป็นกลางและใช้ได้กับทุก ๆ สิ่งทีอ้างถึง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า คนทุกคนเมื่อใช้ศัพท์จริยะคำเดียวกันไปอ้างถึงสิ่ง ๆ เดียวกัน เขาจำเป็นจะต้องมีความเห็นทางจริยะหรือตีค่าของสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้น ออกมาตรงกันควย ทั้งนี้เพราะความหมายของศัพท์จริยะที่ใช้เป็นแบบในการอ้างเหตุผลจริยะนี้เป็นเพียงส่วนประกอบส่วนเดียว คือเป็นเพียงกฎหรือแบบของการอ้างเหตุผลเท่านั้น ในการอ้างเหตุผลทางจริยะจะต้องประกอบไปด้วยส่วนประกอบอื่น ๆ อีก ซึ่งอาจทำให้ความเห็นทางจริยะของแต่ละคนแตกต่างกันไปได้

3. ความโน้มเอียง (inclination) ของผู้ที่พูดประโยคจริยะนั้น

เนื่องจากวิธีการอ้างเหตุผลของแสร้งดังได้พูดไปแล้วนั้น มีลักษณะเป็นการทดสอบหลักการที่เกิดจากประโยคจริยะอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อกูว่าจะนำหลักการนั้นมาเป็นหลักในการกระทำสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้หรือไม่ ดังนั้นคำตอบที่ออกมาหลังจากการทดสอบดูแล้วจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่จึงต้องอาศัยสิ่งที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งมาเป็นตัวพิจารณาควย คือความต้องการหรือแนวโน้มของผู้นั้น ดังนั้น "ความโน้มเอียงนี้จึงเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นอย่างทีสามในการอ้างเหตุผลสำหรับเรา"² ทั้งนี้เพราะการจะพูดหรืออ้างประโยคจริยะใด ๆ ได้

¹Ibid., p. 89.

²Ibid., p. 92. "This inclination gives us the third necessary ingredient in the argument."

นั้น ส่วนหนึ่งจะต้องเกิดมาจากความต้องการของผู้ใดเกี่ยวกับสิ่ง หรือการกระทำอย่างใด
 อย่างหนึ่งว่าจะเป็สิ่ง "ควร" กระทำหรือไม่ หรือเป็สิ่งที่น่ายกย่องหรือไม่ ปัญหาจริยะ
 หรือการอ้างเหตุผลทางจริยะจะไม่เกิดขึ้น ถ้าหากไม่มีใครที่มีความต้องการหรือแนวโน้ม
 เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเลย สำหรับแสรแล้วความโน้มเอียงหรือความต้องการ ของคนผู้ที่ใช้
 ประโยคจริยะนี้ จึงเป็นส่วนประกอบส่วนสำคัญที่จะมาเป็ตัวกำหนดว่าเขาจะยอมรับประโยค
 จริยะหนึ่ง ๆ ไ้หรือไม่ในการอ้างเหตุผลแต่ละครั้งควย เช่นจากตัวอย่างที่แสรยกมาในข้าง
 ต้น เมื่อ ก. เป็หนี้ ข. ยอมแน่นอนว่า ข. มีความโน้มเอียงที่จะเอาเงินคืนจาก ก. ให้
 ไ้ โดยหาทางปฏิบัติโดยคิดว่า "ควร จะจับ ก. เข้าคุก เพื่อบังคับให้ ก. ไซ้เงินคืน" นี้
 คือข้อสมมุติฐานที่ ข. คิดขึ้นในการแก้ปัญหานี้โดยออกมาในรูปของประโยคจริยะโดยไซ้คำว่า
 "ควร" แต่เมื่อ ข. นำประโยคทางจริยะนี้มาเข้าตามรูปแบบของการอ้างเหตุผลโดยคำเป็
 ตามลักษณะทางตรรกของความหมายทางจริยะแล้ว จะไ้หลักการที่ว่า "ทุกคนที่เป็เจ้านี้
 ควรจะจับลูกหนี้ของตนเข้าคุก เพื่อบังคับให้ลูกหนี้ชำระเงินคืนแก่เขา" ซึ่งหลักนี้ก็หมายความว่า
 ว่าเจ้านี้ทุกคนควรจับลูกหนี้ทุกคนเข้าคุกเพื่อบังคับให้ชำระหนี้คืน และถ้าหากแม้ ข. เอง
 เป็ลูกหนี้ของใครก็ตาม สมมุติว่า ข. เป็ลูกหนี้ของ ค. เพราะฉะนั้น จากหลักการเดียวกัน
 ทำให้ ข. ต้องยอมรับว่า ค. ก็ควร จะจับ ข. เข้าคุกเพื่อบังคับเอาหนี้คืนไ้เช่นกัน เมื่อ
 เป็เช่นนี้จึงเกิดปัญหาสำหรับ ข. ว่า จะยอมรับหลักการนี้ไ้หรือไม่ การที่ ข. จะแก้ปัญหานี้
 นี้จึงต้องนำส่วนประกอบส่วนที่ 3 นี้มารวมพิจารณา คือต้องดูแนวโน้มหรือความต้องการของ
 ตัวเองว่า จะยอมรับการถูกจับเข้าคุกไ้หรือไม่ เมื่อพิจารณาคุแล้ว ข. เห็นว่ามีความโน้ม
 เอียงที่ไม่อยากเข้าคุกมากกว่าคือ ไม่ต้องการให้ ค. จับตัวเอง (ข) เข้าคุก ซึ่งก็หมายความว่า
 ข. ไม่ยอมรับหลักการสากลนั้น เมื่อ ข. ไม่ยอมรับหลักการนั้นแล้ว ข. จึงไม่สามารถจะ
 จับ ก. เข้าคุกไ้ควยเช่นเดียวกัน เพราะการกระทำทั้ง 2 นี้มาจากหลักการอย่างเดียวกัน
 ดังนั้น จึงกล่าวไ้ว่าในการจะตัดสินการอ้างเหตุผลประโยคจริยะใด ๆ ว่าจะเป็หลักที่น่า
 มาใช้ไ้จริงหรือไม่ จึงต้องอาศัยส่วนประกอบนี้ คือความโน้มเอียงหรือความต้องการของผู้
 นั้นควย เพราะตามหลักมนุษยเรายอมมีความต้องการหรือโน้มเอียงบางอย่างเสมอ "ถ้า
 หาก ข. เป็บุคคลที่ไม่แยแสต่อสิ่งใดจริง ๆ โดยไม่ไ้ไ้ใจว่าจะไ้เกิดขึ้นกับตัวของเขา

หรือใครผู้หนึ่งแล้ว การอ้างเหตุผลใด ๆ ย่อมไม่สามารถทำอะไรเขาได้¹

แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องการนำเอาแนวโน้มนของผู้ที่พูดประโยคจริยะนี้มาประกอบในการพิจารณาอ้างเหตุผลใด ๆ ก็จำเป็นจะต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของการอ้างแนวโน้มนี้ด้วย คือการอ้างเหตุผลทางจริยะไม่ใช่เป็นการอ้างเหตุผลโดยตรงจากประโยคหลักที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวโน้มนของเขาต่อปัญหาจริยะนั้นมาสู่ประโยคสรุปทางจริยะ เช่น แสร้งยกตัวอย่างว่า เราจะอ้างว่า "ตามข้อเท็จจริงแล้วคุณปฏิเสธการกระทำอย่างนี้ต่อคุณในชั้นสมมุติฐาน; จากสิ่งนี้เป็นผลทางตรรกวิทยาคุณไม่ควรทำสิ่งนี้ต่อผู้อื่น" ไม่ได้² แต่การอ้างเหตุผลที่ถูกต้องสำหรับแสร้งจะต้องเป็นรูปที่ว่า เพราะว่าการที่เขาปฏิเสธการกระทำอย่างนี้ต่อตัวเขาในชั้นสมมุติฐาน ทำให้เขาไม่สามารถจะยอมรับข้อบัญญัติว่าในกรณีสมมุตินั้นควรทำสิ่งนั้นกับเขาได้ จากการที่เขาไม่ยอมรับต่อการกระทำนั้น ทำให้เกิดผลทางตรรกของคำว่า "ควร" ซึ่งทำให้เขาไม่สามารถยอมรับการกระทำที่เหมือนกันนั้นของเขาต่อผู้อื่นในสถานการณ์จริง ๆ ได้

ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความโน้มเอียงของบุคคลหนึ่งขัดต่อประโยคจริยะ, แต่ความจริงเป็นว่า เมื่อความโน้มเอียงของเขาเป็นอย่างนั้น เขาไม่สามารถจะยอมตามอุบายจริงใจขอขอบัญญัติเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง, และถ้าเขาไม่สามารถยอมตามข้อนี้ เขาก็ไม่สามารถจะยอมตามข้อบัญญัติสากลซึ่ง

¹Ibid., pp. 92-93. "if B were a completely apathetic person, who literally did not mind what happened to himself or anybody else, the argument would not touch him."

²Ibid., p. 108.

เกิดจากมันได้ เมื่อนำมาพิจารณาพร้อมกับประโยคข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ที่
เขายอมรับความจริงนั้น¹

4. พลังในการจินตนาการ (Power of imagination)

เนื่องจากหลักการที่อ้างถึงในการอ้างเหตุผลทางจริยะ เช่น ในตัวอย่างที่แสร้ง
ยกมาข้างต้นว่า "ใครก็ตามที่เป็นเจ้านี้ ควรที่จะจับลูกหนี้ของเขาเข้าคุก ถ้าหากลูกหนี้
ไม่จ่ายเงินให้กับเขา" เป็นหลักการที่เป็นสากล คือหมายความว่าความรวมหมกทุกคนที่อยู่ในสถาน
การณ์ที่เป็นเจ้านี้ ว่าควรทำอย่างนั้น ๆ ต่อลูกหนี้ของตน แต่จากความหมายของหลักการนี้
ไม่ได้มีตรงไหนเลยที่บ่งชี้ไปว่า ต้องหมายความว่าบุคคลที่มีตัวตนจริง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่
จะใช้หลักการนี้เท่านั้น การที่ ข. ยอมรับหลักการนี้ได้ไม่ได้เพราะ ข. คิดว่าถ้าหากเขายอม
รับหลักการนี้ที่จะจับ ค. เขาคูกลงแล้ว หลักการนี้ก็จะต้องใช้ได้กับ ค. ซึ่งเป็นเจ้านี้ ข.
ให้จับเขา (ข) เขาคูกลงได้เช่นเดียวกัน ไม่ได้หมายความว่า ข. ไม่ยอมรับหลักการนี้เพราะ
"กลัว" ว่า ค. จะทำกับเขาอย่างนั้นบ้าง การที่ ข. ไม่ทำอย่างนั้น ไม่ใช่เพราะ "ความ
กลัว" เพราะถ้าเขาเอาเรื่องความกลัวเข้ามาเป็นข้ออ้างแล้ว ข. อาจคิดว่า ในสถานะอย่าง
เขาแล้ว ไม่จำเป็นต้องกลัวใครเลยก็ได้ แต่ตามความคิดของแสร้งแล้ว ความกลัวนี้ไม่เกี่ยว
ข้องกับการอ้างเหตุผลทางจริยะแต่อย่างใดเลย เพราะการที่ ข. ไม่ยอมรับหลักการนั้น
ก็เพราะคิดว่า ค. (หรือคนอื่น ๆ ที่เป็นเจ้านี้ (ข)) จะทำอย่างนั้นกับ ข. บ้างนั้นไม่จำเป็น
ว่าจะต้องมี ค. หรือมีใครก็ได้ที่เป็นเจ้านี้ ข. อยู่จริง ๆ เพราะตามข้อเท็จจริงอาจ
เป็นไปได้ว่า ข. ไม่เป็นหนี้ใคร หรือมีแนวโน้มที่จะเป็นหนี้ใครเลย แต่สิ่งที่แสร้งต้องการจะ
เน้นก็คือ การที่ ข. จะต้องยอมรับหลักการนั้นได้ ถ้าสมมุติว่ามีสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น

¹Ibid., p. 109. "It is not a question of a factual statement about a person's inclinations being what they are, he cannot assent sincerely to a certain singular prescription, and if he cannot do this, he cannot assent to a certain universal prescription which entails it, when conjoined with factual statements about the circumstances whose truth he admits."

กับ ข. เองบ้าง

"แต่ไม่จำเป็นสำหรับการบังคับของการอ้างเหตุผลนี้ที่ว่า ข. ตามข้อเท็จจริงแล้ว คงอยู่ในฐานะความสัมพันธ์แบบนี้กับคุณใด, เป็นกรณีเพียงพอแล้วที่เขาควรจะพิจารณาถึงเพียงกรณีนั้น ในชั้นสมมติฐานเท่านั้น, และควาอะไรจะเกิดขึ้นในการตัดสินใจของเขาที่จะยอมรับหรือปฏิเสธหลักจริยะนั้น"¹

หลังในการจินตนาการนี้จะช่วยในการแก้ปัญหาที่อาจจะมีผู้แย้งได้ว่า ในการอ้างเหตุผลทางจริยะนั้น เราไม่สามารถทำให้ประโยคที่ผูกเกี่ยวกับข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นสากลได้ เพราะจริง ๆ แล้ว ไม่สามารถจะมีกรณี 2 กรณี หรือสิ่ง 2 สิ่งที่จะเหมือนกันทุกอย่าง (exactly similar) ได้ แลร์บอกว่าข้อหานี้ไม่เป็นปัญหาสำหรับการอ้างเหตุผลทางจริยะแต่ประการใด เพราะจุดสำคัญของการจะนำเอาลักษณะของข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งมาพิจารณาในการผูกประโยคจริยะนั้น อยู่ที่ว่าคุณจะนำเอาลักษณะใดขึ้นมาอ้าง ตามวิธีนี้แล้วเมื่อนำเอาลักษณะใดขึ้นมา ก็ต้องคำนึงถึงกรณีใกล้เคียงกัน คือเมื่อทำให้เป็นสากลโดยให้ผู้อื่นอยู่ในสถานการณ์เดียวกับผู้ผูกแล้ว ผู้ผูกนั้นจะต้องยอมรับได้ควยเช่นกัน เช่น ถ้าหาก ข. อ้างว่า "ข. ควรจะจับ ก. เขาถูก เพราะ ก. มีจุมกุ่มและมีนิ้วดำ" ข. จะต้องคำนึงถึงหลักการหรือข้อสมมติฐานที่ว่า "ใครก็ตามที่มีจุมกุ่มและมีนิ้วดำควรจะถูกจับเขาถูก" (ซึ่งแน่นอนว่าถ้า ข. มีลักษณะนี้ ข. ควรจะต้องถูกจับเขาถูกควย) ว่า ข. ยอมรับได้หรือไม่ ถ้าหาก ข. ยอมรับได้ เขาก็สามารถทำอย่างที่คุณใดโดยถูกต้อง ถ้ายอมรับไม่ได้ ก็ต้องทิ้งหลักการนี้เสีย ข้อความที่ยกมานี้จึงไม่เป็นปัญหาใด ๆ เพราะสามารถแก้ได้ว่า จริงอยู่ไม่มีสิ่งใดที่จะเหมือนกันได้ทุกประการจริง ๆ แต่ถ้าหากจะยกเอาลักษณะใดขึ้นมาเป็นข้ออ้างในการอ้างเหตุผลทางจริยะ ลักษณะเหล่านี้ก็ยังทำให้เป็นสากลคือ หมายถึงสิ่งอื่น ๆ ที่มีลักษณะแบบนี้เหมือนกันได้ และสิ่งอื่น ๆ เหล่านี้ ก็ไม่จำเป็นต้อง

¹Ibid., p. 93. "But it is not necessary for the force of argument that B should infact stand in this relation; it is sufficient that he should consider hypothetically such a case, and see what would be the consequences in it of those moral principles between those acceptance and rejection he has to decide."

มีจริง ๆ คือเป็นเพียงเหตุการณ์เช่นสมมุติฐานก็ใช้ได้แล้ว หลักแห่งจินตนาการจึงมีความสำคัญ เพราะ "สิ่งนี้จะบังคับให้เขายอมรับว่า คุณสมบัติที่จะถือว่าเป็นแง่เดียวกันในทางจริยะเป็นคุณสมบัติที่เขาพร้อมที่จะยอมให้ถือว่าเป็นแง่เดียวกัน เมื่อถึงคราวผู้นับบางควย"¹

ประโยคคำสั่งกับการนิรนัย

เนื่องจากแสร้ถือว่าวิธีการที่จะใช้อย่างเหตุผลทางจริยะมีอยู่วิธีเดียวเท่านั้น คือวิธีนิรนัย แตว่าประโยคที่ใช้อยู่ในทางจริยะศาสตร์อันมีความหมายเป็นจริยะนั้นคงได้พูดไปแล้วในบทที่ 2 ว่าไม่ได้ มีความหมายหลักอยู่ที่การบรรยาย แต่มีความหมายเป็นประโยคคำสั่งชนิดหนึ่ง ดังนั้นเมื่อนำเอาประโยคจริยะมาอย่างเหตุผลโดยใช้วิธีการแบบนิรนัย จึงเกิดปัญหาว่าจะสามารถนำเอาประโยคคำสั่งมาอย่างเหตุผลแบบนิรนัยได้เช่นเดียวกับประโยคบอกเล่าใดหรือไม่

โดยอาศัยตัวอย่างเดิมของแสร้ที่ยกไวข้างตน อาจสรุปการอ้างเหตุผลทางจริยะของแสร้มาในรูปของการนิรนัยตามรูปแบบซิลโลจีสม์ (syllogism) ได้ว่า

1. "จงจับลูกหนี่ที่ไม่ใช่หนี่คน เขาคุก"
2. "ข. เป็นลูกหนี่ที่ไม่ใช่หนี่คน"
3. "จงจับ ข. เขาคุก"

ประโยคที่ 1 เป็นประโยคที่เป็นหลักการสากลของ ข. ที่ได้มาจากประโยคจริยะว่า ควรจะจับ ก. เขาคุก เพราะ ก. ไม่ใช่หนี่คน (คงได้พูดไปในบทที่ 2 แล้วว่า ประโยคจริยะมีความหมายเป็นประโยคคำสั่ง ดังนั้นประโยคหลักการสากลทางจริยะจึงมีความหมายเป็นประโยคคำสั่งควย)

¹

Ibid., p. 107. "This will force him to count as morally relevant only those properties which he is prepared to allow to be relevant even when other people have them."

ประโยคที่ 2 เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการจินตนาการของ ช. ถึงกรณี "ลูกหนี้" ซึ่งเป็นสิ่งที่คาดไปประโยค 1 ถึงความถึงทุกคน ซึ่งจะเอามาทดสอบคราวนี้เพียงคนเดียวคือ ช. เอง คือสมมุติว่า ช. เป็นลูกหนี้บ้าง

ประโยคที่ 3 เป็นประโยคสรุปที่ได้จากการอ้างแบบนิรนัยจากประโยคหลักที่ 1 กับประโยคที่ 2 ซึ่งจะเป็นข้อสรุปที่เมื่อออกมาแล้ว ช. ต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับความต้องการหรือความโน้มน้าวใจของเขาว่าเขาจะยอมรับประโยคสรุปที่นิรนัยมานี้ได้หรือไม่ ถ้าหากยอมรับข้อสรุปนี้ได้ แสดงว่า ช. ยอมรับหลักการนี้ได้ และจึงเท่ากับว่า ช. อ้างเหตุผลของประโยคจริยะที่ว่า "ฉันควรจับ ก. เข้าคุก เพราะ ก. ไม่ชำระหนี้แก่ฉัน" อย่างสมเหตุสมผลถ้าหาก ช. ยอมรับข้อสรุปนั้นไม่ได้ แสดงว่า ช. จะต้องยกเลิกหลักการนั้นเสีย เพราะไม่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกกรณีตามความหมายของหลักการทางจริยะ ซึ่งทำให้ ช. ต้องยกเลิกประโยคจริยะที่ว่า "ฉันควรจับ ก. เข้าคุก เพราะ ก. ไม่ชำระหนี้แก่ฉัน" ด้วย เพราะไม่อย่างนั้นแล้ว เท่ากับว่า ช. ทำในสิ่งที่ขัดแย้งกันในตัวเอง ซึ่งแสดงถึงความไม่สมเหตุสมผลของการอ้างเหตุผลของ ช. ซึ่งใครก็ตามจะสามารถใช้หลักการอ้างเหตุผลนี้โต้แย้งหรือหักล้างความคิดของ ช. ที่โต้แย้งตัวเองนั้นได้

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ประโยคที่ 1 ซึ่งเป็นประโยคหลักเป็นประโยคคำสั่ง ประโยคที่ 2 ที่นำมาประกอบการอ้างเป็นประโยคบอกเล่า (indicative) สรุปออกมาเป็นประโยคที่ 3 ซึ่งเป็นประโยคคำสั่ง จึงมีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงความคิดของ แอร์ ในการนิรนัยในรูปประโยคซึ่งมีความหมายเป็นนัยและประเภทด้วย

แอร์ ยกตัวอย่างการนิรนัยที่ใช้ประโยคคำสั่งร่วมกับประโยคบอกเล่าไว้ คือ

จงเอาทิบทั้งหมดนี้ไปที่สถานี	(ประโยคคำสั่ง)
นี่คือทิบใบหนึ่งในจำนวนนั้น	(ประโยคบอกเล่า)
สรุปว่า... จงเอาทิบนี้ไปที่สถานี	(ประโยคคำสั่ง)

ปัญหา คือ ทำไมประโยคสรุปออกมาจึงเป็นประโยคคำสั่ง ทำไมจึงไม่ออกมาเป็นประโยคบอกเล่า เช่น "คุณจะไปที่สถานี" เป็นต้น

การที่ข้อสรุปต้องออกมาเป็นประโยคคำสั่งนี้ เพราะ แอร์ ถือกันว่า "ไม่มีข้อสรุปที่เป็นคำสั่งใดจะสามารถสรุปได้อย่างสมเหตุสมผลจากกลุ่มของประโยคอื่น ซึ่งไม่ประกอบด้วยประโยคคำสั่งอย่างน้อยหนึ่งประโยค"¹

คือ แอร์ถือว่า "...การอ้างเหตุผลแบบนิรนัยทั้งหมดมีลักษณะเป็นแบบการวิเคราะห์"² ซึ่งหมายความว่า การอ้างเหตุผลแบบนี้ ขึ้นอยู่กับความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในประโยคเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่ใช้แสดงความหมายทางตรรก เช่น "และ", "หรือ", "ทั้งหมด", "บางสิ่ง" เป็นต้น ถ้าหากไม่เข้าใจความหมายของคำที่แสดงความสัมพันธ์ทางตรรกเหล่านี้แล้ว จะไม่สามารถทำให้เข้าใจการอ้างเหตุผลแบบนิรนัยได้เลย แอร์ยกตัวอย่างว่า ถ้าหากมีใครคนใดคนหนึ่งยอมรับว่า คนทุกคนเป็นสิ่งต้องตาย และยอมรับว่า โสกราตีสเป็นคน ๆ หนึ่ง แต่ไม่ยอมรับว่า โสกราตีสเป็นสิ่งต้องตายแล้ว ก็สามารถพูดได้ว่าผู้นั้นไม่เข้าใจความหมายของคำว่า "ทุกคน" เพราะถ้าเข้าใจความหมายของคำนี้แล้ว จะต้องยอมรับการอ้างเหตุผลในแบบนี้ไม่มีทางเลี่ยง ถ้าเป็นการอ้างแบบนิรนัย ซึ่งเป็นแบบวิเคราะห์ (analytic) แล้ว ข้อสรุปที่สรุปออกมาจะต้องมีอยู่โดยไม่อย่างชัดเจน (explicit) ก็ต้องมีอยู่อย่างเป็นนัย (implicit) ในประโยคอื่น ถ้าหากสรุปเอาสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในประโยคอื่นออกมาแล้ว คือว่าการนิรนัยนี้ไม่สมเหตุสมผล "ถ้าหากสิ่งที่คุณถึงใน

¹Hare, The Language of Morals, p. 28. "No imperative conclusion can be validly drawn from a set of premises which does not contain at least one imperative."

²Ibid., p. 32. "all deductive inference is analytic in character;...."

ประโยคสรุป ไม่ได้พูดไว้อย่างชัดเจน หรือเป็นนัยในประโยคอื่นแล้ว การอ้างเหตุผลนี้ จะไม่สมเหตุสมผล¹

สำหรับตัวอย่างการอ้างเหตุผลที่ยกมาข้างต้นก็เช่นกัน ในประโยคสรุปที่ว่า "จงเอาหีบไบนี่ไปที่สถานี" จะเห็นได้ว่าความหมายของประโยคนี้อยู่แล้วในประโยคอื่น คือ "จงเอาหีบทั้งหมดนี้ไปที่สถานี" คำว่า "หีบทั้งหมด" มีความหมายรวมถึงหีบไบนี่ด้วยอย่าง ชัดแจ้ง และความหมายของประโยคที่ว่าจงเอาหีบทั้งหมดไป ก็มีความหมายถึง จงเอาหีบ ไบนี่ไปด้วย จึงพูดได้ว่าการนิรนัยแบบนี้เป็นการอ้างเหตุผลที่สมเหตุสมผล แต่สำหรับประโยค สรุปบอกเล่าที่ว่า "คุณจงเอาหีบไบนี่ไปที่สถานี" จะเห็นได้ว่าความหมายของการที่จงเอา หีบไบนี่ไปที่สถานี ไม่ได้มีอยู่ในประโยคอื่นเลย ดังนั้นจึงไม่สามารถเป็นข้อสรุปที่สมเหตุสม ผลได้

เมื่อมาพิจารณาถึงตัวอย่างที่เรยกขึ้นมาในกรณีของประโยคจริยะในเรื่องการจับ ลูทนี่เข้าคุกข้างบน จะเห็นได้ว่าเข้าลักษณะของการอ้างนิรนัยในแบบนี้ด้วย กล่าวคือ ใน ประโยคสรุปที่ว่า "จงจับ ช. เข้าคุก" นั้น ความหมายของประโยคนี้อยู่ในประโยคอื่นที่ว่า "จงจับลูทนี่ที่ไปใช้หนีคีนเข้าคุก" อยู่แล้วทั้งนี้เพราะในประโยคอื่นที่ 2 บอกว่า "ช. เป็น ลูทนี่ที่ไม่ใช้หนีคีน" มีความหมายว่า ช. เป็นหนึ่งในจำนวนลูทนี่ที่ไม่ใช้หนีคีนในประโยค แรก ดังนั้น จึงสรุปได้อย่างสมเหตุสมผลว่า "จงจับ ช. เข้าคุก"

ดังนั้น ในส่วนนี้จึงสรุปได้ว่า การอ้างเหตุผลแบบนิรนัยที่แม่จะใช้กับประโยคอื่นที่ ประกอบไปด้วยทั้งประโยคคำสั่ง และประโยคบอกเล่า ก็สามารถสรุปออกมาเป็นข้อสรุปที่ มีความสมเหตุสมผลทางตรรกได้เช่นเดียวกับการนิรนัยในแบบปกติ ที่ประกอบไปด้วยประโยค บอกเล่าเท่านั้น

¹ Ibid., p. 33. "... if anything is said in the conclusion which is not said, implicitly or explicitly, in the premise, the inference is invalid."

คำตอบที่ได้จากการอ้างเหตุผลทางจริยะของแฮร์

จากวิธีการอ้างเหตุผลและส่วนประกอบที่ใช้ในการอ้างเหตุผล ทางจริยะของแฮร์ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่เราทำในขณะอ้างเหตุผลทางจริยะก็คือการตรวจสอบดูว่า ประโยคจริยะใด ที่เราคิดขึ้นมาเพื่อจะหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเราในขณะนั้นที่ว่า "จะทำอย่างไรดี" (what shall I do?) นั้น เป็นประโยคจริยะที่เราเองยอมรับได้หรือไม่เท่านั้น ถ้าหาก คำตอบที่ได้จากการอ้างเหตุผลแล้วออกมาเป็นที่ยอมรับได้ ก็จะสามารถยึดถือไปปฏิบัติหรือ ทำไปอย่างนั้นได้อย่างมีเหตุผลที่สมเหตุสมผล แต่นี่ก็ไม่ได้หมายความว่าคำตอบที่เราได้ ก็จะต้องยึดถือตายตัวไปตลอด ทั้งนี้ก็เพราะในการจะอ้างเหตุผลต้องประกอบไปด้วยองค์ ประกอบต่าง ๆ กับหลายอย่างดังกล่าวมาแล้ว และดังนั้นถ้าองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง เปลี่ยนไป เช่น แนวโน้ม (inclination) ของเรานั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไป คำตอบ ของการอ้างเหตุผลทางจริยะก็อาจจะเปลี่ยนไปได้ เป็นต้น

จุดประสงค์หลักของแฮร์ในการอ้างเหตุผลทางจริยะโดยใช้วิธีนี้ไม่ใช่เพื่อหาคำ ตอบทางจริยะที่แน่นอนตายตัวที่จะยึดถือปฏิบัติได้ตลอดไป แต่อยู่ที่การพยายามหาทางปฏิบัติ ประโยคหรือข้อสมมุติฐานทางจริยะที่ตั้งขึ้นมา "ส่วนประกอบเหล่านี้ (ที่ใช้ในการอ้างเหตุผล ทางจริยะ) จริง ๆ แล้วไม่ได้ทำให้เราไปสู่ข้อสรุปทางจริยะ, แต่ทำให้ปฏิบัติข้อเสนอมทาง จริยะอย่างใดอย่างหนึ่ง"¹

เช่นจากตัวอย่างทางจริยะที่ยกมาข้างต้น การที่ ข. ไม่สามารถยอมรับข้อประโยค ที่ว่า "จงจับ ก. เขาถูก" ทำให้ ข. ไม่สามารถจะยอมรับหลักการนิรันดร์ที่อ้างขึ้นมาและ ตั้งขึ้น ข. จึงไม่สามารถยอมรับประโยคจริยะที่ว่า ข. ควรจะจับ ก. เขาถูก เพราะเหตุ

¹ Hare, Freedom and Reason, p. 93. "These ingredients enable us, not indeed to arrive at an evaluative conclusion, but to reject an evaluative proposition."

ผลนั้น ๆ ภาย แต่การอ้างเหตุผลทางจริยะในแบบนี้ ก็ไม่ได้บอกเราลงไปว่า เมื่อ ข. ยอมรับประโยชน์จริยะนี้ไม่ได้แล้ว ข. จะต้องยอมรับต่อประโยชน์จริยะแบบใด "เพราะว่าการอ้างเหตุผลนั้นเพียงแต่ทำให้เขาต้องปฏิเสธประโยชน์จริยะที่ว่า "ฉันควรจะจับ ก. เข้าคุกเพราะเป็นหนี" เท่านั้น มันไม่ได้ทำให้เขาจะต้องยอมรับต่อประโยชน์จริยะใด ๆ เลย"¹

เมื่อ ข. ปฏิเสธประโยชน์จริยะนี้แล้ว ข. อาจจะยอมรับประโยชน์จริยะที่ว่า "ฉันไม่ควรจะจับ ก. เข้าคุก เพราะ ก. ไม่ใช่หนีสิน" หรืออาจจะไม่เสนอความคิดหรือประโยชน์จริยะใด ๆ ออกมาอีกเลยก็ได้

การที่การอ้างเหตุผลทางจริยะนำเราไปสู่การปฏิเสธข้อเสนอหรือประโยชน์จริยะอย่างใดอย่างหนึ่งนี้ ในแง่หนึ่งแล้วก็เป็นการสร้างสรรค ทั้งนี้เพราะหากมีความคิดหรือข้อเสนอทางจริยะใด ๆ ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหในเรื่องการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าหากเป็นข้อเสนอทางจริยะที่เป็นไปในแบบของการกระทำที่เห็นแก่ตัว หรือที่เราไม่อยากจะกระทำอย่างนั้นบ้าง เมื่อมาใช้กับการอ้างเหตุผลโดยวิธีนี้ จะต้องถูกคัดออกไปทั้งนั้น และเมื่อมีข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง คือ แนวโน้มของคนโดยทั่ว ๆ ไปนั้นมีลักษณะที่คล้าย ๆ กัน เช่น ไม่อยากได้รับความเจ็บปวด หรือไม่อยากตาย เพราะฉะนั้นเมื่อนำเอาองค์ประกอบข้อนี้ไปใช้ในการอ้างเหตุผลทางจริยะด้วย จึงได้คำตอบที่ออกมาที่ส่วนใหญ่แล้วจะช่วยขจัดความขัดแย้งกันไปได้ "และทั้งนี้, จริยศาสตร์ (.....) จึงเป็นเครื่องมือที่ทรงอำนาจอย่างมากที่ก่อให้เกิดการตกลงกันทางจริยะได้."²

¹Ibid., p. 100. "For that argument only **forced** him to reject the moral judgement 'I ought to imprison a for debt.' It did not force him to assent to any moral judgement."

²Ibid., p. 97. "For all that, ethics (.....) is an immensely powerful engine for producing moral agreement."